

Nr 775

Av herr Heckscher m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 90, med förslag till lag om allmän försäkring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 653 i Första kammaren)

I proposition nr 90 med förslag till lag om allmän försäkring föreslås, att företagare skall kunna ansluta sig till försäkringen för tilläggssjukpenning och få samma sjukpenningsskydd som de anställda. Häremot har vi i och för sig intet att invända. Samtidigt föreslås en sammankoppling mellan sjukförsäkringen och försäkringen för tilläggspension på så sätt att utträde och återinträde i de båda försäkringarna endast får ske i förening. Detta förslag kan vi inte godtaga.

Som skäl för sin ståndpunkt åberopar departementschefen, att tillhörighet till endast en försäkring skulle försvåra eller omöjliggöra en samordning av de båda försäkringsgrenarna. Om sålunda en företagare endast önskar tillhöra tilläggspensioneringen, befaras att ett tryck skulle uppstå på de pensionsbeviljande organen att fylla ut luckor i försäkringsskyddet genom att bevilja pension i fall då detta eljest inte skulle ha skett.

Med hänsyn till restriktiviteten i bestämmelserna om erhållande av förtidspension anser vi inte någon sådan risk föreligga. Som departementschefen framhåller bör nämligen som en riktpunkt gälla, att utbyte av sjukförsäkringsförmåner mot förtidspension inte skall göras innan själva läkeprocessen avslutats och ett mera definitivt medicinskt tillstånd inträtt. Det åligger vidare riksförsäkringsverket att utfärda anvisningar enligt dessa riktlinjer och övervaka dessas efterlevnad för att nå en enhetlig praxis.

Därest anslutning endast sker till tilläggssjukpenningförsäkringen, befaras att detta skulle kunna leda till att sjukförsäkringen i viss omfattning finge överta pensioneringens roll. Det skulle nämligen kunna bli svårt att på ett så tidigt stadium som rätteligen borde ske byta ut en relativt hög sjukpenning mot en väsentligt lägre förtidspension från folkpensioneringen.

Vi är medvetna om att svårigheterna här kan bli större än då vederbörande kvarstår endast i tilläggspensioneringen. Det bör emellertid observeras att det inte är den försäkrades ensak att avgöra, när pension skall utgå, utan att det ankommer på försäkringsorganen — oberoende av ansökan — att avgöra när sjukpenning skall avlösas av förtidspension. Jämlikt 4 kap. 2 § i lagen om allmän försäkring skall också försäkringskassan kontinuerligt följa varje särskilt sjukdomsfall för tid efter det sjukskrivningen varat 90 dagar.

Eftersom företagarna själva skall betala sina avgifter till såväl tilläggs-sjukpenningförsäkringen som till tilläggspensionsförsäkringen, bör de också få möjlighet att bestämma omfattningen av sitt försäkringsskydd. De bör alltså ha full valfrihet att tillhöra båda, endera eller ingendera av försäkringarna.

Därest förslaget om att företagarna måste vara med i båda försäkringarna genomföres, befarar vi att ett stort antal företagare av kostnadsskäl tvingas ställa sig helt utanför. Detta antal kommer säkerligen att öka allteftersom avgifterna till tilläggspensioneringen stiger. Det är att märka att det för företagarna i många fall är mer angeläget att kunna sörja för sin ålders trygghet genom sparande i det egna företaget än att tillförsäkra sig tilläggspension. Däremot torde behovet av skydd vid kortvarig sjukdom vara betydande.

Aberopande det anförda hemställes,

att riksdagen måtte antaga vid propositionen fogat förslag till lag om allmän försäkring med den ändringen att 3 kap. 2 § erhåller följande lydelse.

2 §.

Hos allmän — — — inkomsten av annat förvärvsarbete.

Med inkomst — — — såsom arbetsgivare.

Beräkning av — — — kommunal inkomstskatt.

Kvinnlig försäkrad — — — haft barn.

Stockholm den 3 april 1962

Gunnar Heckscher

Leif Cassel

T. G. von Seth

Rolf Eliasson

Ernst V. Staxäng

Tage Magnusson

i Moholm

i Borås

Karin Wetterström

Eric Nilsson

Carl Östlund

i Svalöv